Lietas arhīva Nr. A42-01288-21/13
ECLI:LV:ADRJRIT:2021:1018.A420128821.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2021. gada 18. oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S. Kuškina,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora 2021. gada 11. janvāra lēmuma Nr. 1.1.?14.4/21/39, ar kuru par bīstamu atzīts pieteicējas suns, atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk – dienests) ģenerāldirektora 2021. gada 11. janvāra lēmumu Nr. 1.1.?14.4/21/39 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējas /pers. A/ īpašumā esošais Sibīrijas haskija šķirnes suns /suns A/, mikroshēmas /numurs/, atzīts par bīstamu. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] 2020. gada 28. augustā pieteicējai piederošie Sibīrijas haskija šķirnes suņi atradās ārpus suņu īpašniecei piederošas teritorijas un suns /suns A/ ar zobiem satvēra, sapurināja un aiznesa mazu ruda apmatojuma suni. Pieteicēja videomateriālā atpazina suni /suns A/. Faktu, ka ruda apmatojuma suns miris no ievainojumiem, kas ir raksturīgi plēsējdzīvnieka kodienu rezultātā krūšu un kakla apvidus rajonā apliecina Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes Preklīniskā institūta Salīdzinošas patoloģijas laboratorijas veterinārmedicīnas eksperta 2020. gada 28. oktobra atzinums Nr. 102-N-20.

[1.2] Suns /suns A/ bīstamības izvērtēšanas laikā 2020. gada 2.decembrī neradīja draudus un neizrādīja agresivitāti pret komisijas locekļiem un viņu suni, kā arī adekvāti reaģēja uz dažādām ikdienišķām situācijām un apkārtējās vides kairinātājiem. No videomateriāla redzams, ka suns izturas neitrāli vai draudzīgi pret komisijas locekļiem un neizrāda saasinātu interesi, mierīgi uzturas līdzās suņa turētājai – pastaigājas, stāv vai sēž. Suņa uzvedība nemainās un netiek izrādītas agresijas izpausmes, neatkarīgi no tā, vai suņa turētāja atrodas vai neatrodas līdzās. Suns sabīstas no straujām kustībām un skaļiem trokšņiem un izvairās no neierastās situācijas (saraujas, paiet tālāk no komisijas locekļa, kas rada troksni vai atver lietussargu, vai iemūk krūmos, kad ir viens pats bez dzīvnieku turētājas). Pret komisijas locekļu suni suns /suns A/ izvērtēšanas laikā izturas draudzīgi un izrāda interesi, ostot gaisu, luncinot asti un stiepjoties pavadā to virzienā, izturas mierīgi pret apkārtējiem kairinātājiem un komisijas locekļiem dažādās situācijās, kā arī negaidīta, neparedzama trokšņa tiešā tuvumā neizrāda agresijas pazīmes – riešanu, rūkšanu, zobu atņirgšanu, uzbrukuma un košanas mēģinājumus.

[1.3] Suņu pētnieces norāda, ka Sibīrijas haskija šķirnes suņi ir apveltīti ar izteiktiem mednieka instinktiem un patstāvīgu raksturu, tiem ir vajadzīga ievērojama fiziskā slodze, tiem patīk klejot. Latvijas Kinoloģiskās federācijas prezidente, kinoloģe Vija Klučniece 2020. gada 11. septembra Lauras Blumbergas rakstā *https://www.la.lv* norāda, ka haskijs ir neatkarīgs, patstāvīgs un cilvēks viņam nepieciešams vien kā barības nodrošinātājs. Haskijiem nereti bija jāparūpējas arī par dienišķo iztiku, tāpēc sunī ir izstrādājušās nežēlīga mednieka īpašības – notvert un saplosīt jebko skrienošu, kustošu būtni vai tas būtu trusis, vāvere vai kaķis un mazs suns. Haskiji nav ļauni, agresīvi suņi, gluži otrādi – pret cilvēkiem tie neizrāda nekādu agresiju, bet var būt agresīvi pret sugas brāļiem un, protams, mazākiem dzīvniekiem. Haskiju saimniekam jāapzinās, ka šie suņi ir slikti apmācāmi paklausībai, bet ir lieliski piemēroti sportam – ragavu, slēpju, ratu vilkšanai un to viņi dara lieliski. Būdami neatkarīgi un patstāvīgi, ja netiek pietiekami fiziski noslogoti, dodas klejojumos, tāpēc mājā, kurā dzīvo haskiji, jābūt drošai un pietiekami augstai sētai, kur suņi nevar ne parakties apakšā, ne pārlekt pāri.

[1.4] Ņemot vērā administratīvajā procesā par suņu bīstamības izvērtēšanu iegūtos pierādījumus un Sibīrijas haskija šķirnes suņu raksturojumu, suņa /suns A/ darbībā ir novērojamas iezīmes, kuras var radīt draudus sabiedrībai un citiem dzīvniekiem. Sabiedrības, kā arī citu dzīvnieku veselība un dzīvība nav jāpakļauj riskam, sabiedrība kopumā un nākotnes perspektīvā būs lielāki ieguvēji, ja suns /suns A/ tiks atzīts par bīstamu. Ir lietderīgi pieteicējai uzlikt pienākumu turēt suni tādos apstākļos un nodrošināt tādu darbību izpildi, kāda paredzēta par bīstamiem atzītiem suņiem, jo suņa uzvedību nav iespējams prognozēt.

[2] Pieteicēja iesniedza tiesā pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējas suņi izkļuva no sētas caur kādu no žoga sabojātajiem posmiem. Suņi aug starp bērniem un tiek dresēti atbilstoši iespējām. Suņi nekad iepriekš nebija izrādījuši agresiju pret citiem suņiem, tāpēc pieteicēja neapsvēra pat mazāko iespēju, ka suņi izbēgšanas laikā varētu būt spējīgi nodarīt pāri kādam citam nepieskatītam mājdzīvniekam. Šis ir iemesls, kāpēc šajā laika posmā suņi vēl netika ikdienā stingri turēti pie ķēdēm vai voljērā.

[2.2] Suns, kas tika nokosts, arī netika pieskatīts un patvaļīgi atradās bez uzraudzības. Pieteicējas suņi varēja brīvi ieskriet pagalmā, jo mājas saimnieki nebija savai mājai ierīkojuši žogu.

[2.3] Pieteicējas suņi šobrīd neizkļūst no pagalma un tiek turēt piesieti pie ķēdes vai voljērā. Viņi vairākas reizes nedēļā tiek vesti skriet pie pavadas vai ragavās vismaz 8 kilometrus pa meža ceļu. Suņi nav izbēguši un bijuši ārpus pieteicējas redzes loka kopš 2020. gada 7. septembra. Abi suņi ir bijuši pie profesionāla kinologa uz papildus treniņiem. Sunim /suns A/, izejot pastaigāties, tiek likts uzpurnis.

[2.4] Pieteicējas dēls, kuram pandēmijas laiks ir izrādījies mentāli ļoti smags un izaicinošs, ir emocionāli ļoti tuvs ar suni /suns A/. Suns primāri tika iegādāts ar mērķi palīdzēt dēlam atveseļošanas laikā pēc operācijas. Lai palīdzētu un paātrinātu rehabilitācijas procesu, dēls katru dienu, pēc terapeita ieteikumiem ved /suns A/ pastaigā (pavadā).

[3] Dienests rakstveida paskaidrojumā tiesai norādīja, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[4] Administratīvā lieta ierosināta par dienesta lēmuma atcelšanu.

Ar pārsūdzēto lēmumu par bīstamu atzīts pieteicējs suns /suns A/, bet cits pieteicējas suns /suns B/ nav atzīts par bīstamu, tādējādi lēmumam ir divas nošķiramas daļas. Atbilstoši pieteikuma argumentiem un lūgumiem lietā ir strīds vienīgi par lēmuma pirmo daļu, proti, suņa /suns A/ atzīšanu par bīstamu, un tieši šajā daļā iestāde sniegusi paskaidrojumus. Savukārt par pieteicējai labvēlīgo lēmuma otru daļu pieteikumā nav norādīti pat netieši iebildumi, kā arī iestāde nav par to sniegusi paskaidrojumus. Ievērojot, ka lieta tikusi ierosināta arī par šo daļu, bet no pieteikuma skaidri izriet, ka pieteicēja nav vēlējusies pārsūdzēt lēmumu attiecībā uz suni /suns B/, atzīstams, ka nav pamata tiesvedībai par lēmuma atcelšanu šajā daļā. Attiecīgie apstākļi ir salīdzināmi ar situāciju, ja pieteicēja būtu atteikusies no prasījuma šajā daļā. Līdz ar to pēc analoģijas piemērojams Administratīvā procesa likuma 282. panta 4. punkts un 283. panta pirmā daļa un bez pārējo lietas dalībnieku viedokļa noskaidrošanas tiesvedība šajā daļā ir izbeidzama.

Tādējādi lietā izskatāms jautājums par lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru par bīstamu atzīts pieteicējas suns /suns A/.

[5] Dzīvnieku aizsardzības likuma 5.[1] pants noteic, ka suni par bīstamu atzīst Pārtikas un veterinārā dienesta izveidota suņa uzvedības izvērtēšanas komisija. Savukārt atbilstoši minētā likuma 10. panta 11. punktam kritērijus un kārtību, kādā suni atzīst par bīstamu, nosaka turpmāko rīcību ar to un prasības bīstama suņa turēšanai, nosaka Ministru kabinets. Uz minētās normas pamata izdoti Ministru kabineta 2012. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 428 „Kārtība, kādā suni atzīst par bīstamu, un prasības bīstama suņa turēšanai" (turpmāk – Noteikumi).

Saskaņā ar Noteikumu 5. punktu suni var atzīt par bīstamu, ja tas:

1) uzbrucis un nodarījis vieglu, vidēji smagu vai smagu miesas bojājumu cilvēkam vai izraisījis viņa nāvi (5.1. apakšpunkts);

2) uzbrucis citam dzīvniekam (mugurkaulniekam) un to ievainojis vai izraisījis tā nāvi (5.2. apakšpunkts);

3) ir agresīvs un rada draudus cilvēkam vai citam dzīvniekam (mugurkaulniekam) (5.3. apakšpunkts).

Noteikumu normas arī noteic kārtību, kādā persona vai iestāde var vērsties dienestā ar iesniegumu par suņa uzbrukumu. Savukārt atbilstoši Noteikumu 12. punktam, ja iesniegti pietiekami pierādījumi par suņa uzbrukumu vai saņemta informācija no valsts pārvaldes vai pašvaldības iestādes, dienests izveido noteikta sastāva komisiju attiecīgā suņa uzvedības izvērtēšanai.

Saskaņā ar Noteikumu 17. punktu komisija pārbauda suņa socializāciju un paklausību, kā arī izvērtē suņa uzvedību, modelējot sadzīves situācijas, bet nepieļaujot izvērtējamā suņa kaitināšanu, provocēšanu un fizisku ietekmēšanu. Noteikumu 18. punkts šai pārbaudei noteic piecus kritērijus (suņa reakcijas četru tipu situācijās un suņa paklausību tajās īpašniekam vai turētājam). Pēc izvērtējuma komisija sagatavo atzinumu atzīt vai neatzīt suni par bīstamu (15.5. apakšpunkts). Noteikumu 19. punkts paredz, ka dienests, pamatojoties uz komisijas sagatavoto atzinumu, pieņem lēmumu neatzīt suni par bīstamu vai atzīt suni par bīstamu, nosakot turpmāko rīcību ar to. Savukārt Noteikumu 21. punkts noteic ar suņa uzbrukumu saistītus apstākļus, kuru iestāšanās gadījumā suni var neatzīt par bīstamu.

No minētajām normām secināms, ka dienests var atzīst suni par bīstamu noteiktos gadījumos, tostarp, ja suns uzbrucis citam dzīvniekam (mugurkaulniekam) un to ievainojis vai izraisījis tā nāvi. Neatkarīgi no tā, kurš Noteikumu 5. punktā minētais apstāklis ir pamats pārbaudes veikšanai, dienests izveido suņa uzvedības novērtēšanai komisiju, uz kuras atzinuma pamata pieņem galīgo lēmumu. Šāds secinājums izriet gan no apstākļa, ka tiesību normas par komisijas izveidi un pārbaudes veikšanu nav saistītas vienīgi ar Noteikumu 5.3. apakšpunktā noteikto, gan arī no Noteikumu 19. punkta, kuram atbilstoši dienests lēmumu par suņa atzīšanu par bīstamu pieņem, pamatojoties uz komisijas atzinumu. Tādēļ tiesa nesaskata nozīmi dienesta paskaidrojumos norādītajam, ka Noteikumu 5. punkta kritēriji nav vērtējami kumulatīvi, jo arī 5.2. apakšpunktā paredzētajā gadījumā dienestam ir jāveic suņa novērtējums. Tātad dienests nevar aprobežoties ar kādu no 5. punktā uzskaitīto gadījumu (kad suns vispārīgi var tikt atzīts par bīstamu) konstatēšanu, bet gan tam jāveic katra individuālā gadījuma un suņa vispārīgās uzvedības plašāks izvērtējums. Tiesa piekrīt dienesta lēmumā norādītajam, ka šāda lēmuma pieņemšanas gadījumā ir būtisks dienesta sniegtais pamatojums. Turklāt īpaša nozīme pamatojumam ir gadījumā, ja dienesta galīgais lēmums ir saturiski pretējs komisijas atzinumam.

[6] Lēmumā atspoguļots konstatējums, ka izvērtējamais suns ir uzbrucis citam sunim un izraisījis tā nāvi. Attiecībā uz šo apstākli lietas materiālos ir no administratīvā pārkāpuma lietvedības iegūtais veterinārmedicīnas ekspertes 2020. gada 28. oktobra atzinums (*lietas 51.-54. lapa*), ka cietušā suņa nāve iestājusies no smagiem miesas bojājumiem un konstatētie ievainojumi ir raksturīgi plēsējdzīvnieka (piemēram, liela līdz vidēja izmēra suņa) kodienu rezultātā krūšu un kakla apvidus rajonā, videomateriāls, kurā redzams suņa uzbrukums citam mazākam sunim, kurš tiek zobos aiznests ārpus kameras redzesloka (*lietas 73. lapa*), un pieteicēja šajā video kā uzbrucēju ir atpazinusi savu suni /suns A/ (izmeklēšanas darbību protokols, *lietas 58. lapa*). Līdz ar to, lai gan no cietušā suņa kodumu vietām nebija iespējams iegūt pietiekamus DNS paraugus salīdzināšanai ar cita suņa DNS (testēšanas pārskats, *lietas 50. lapa*), pieteicēja uzbrukuma faktu neapstrīd un lietā pēc būtības nav strīda, ka izvērtējamais suns ir uzbrucis citam sunim, kurš ir miris no ievainojumiem. Attiecīgi nav lietderīgi papildus analizēt vēl citus šī fakta apliecināšanai dienesta iesniegtos dokumentus.

Tāpat lēmumā atspoguļots komisijas atzinums, kurā nav konstatētas agresijas pazīmes izvērtējamā suņa uzvedībā nevienā no pārbaudītajiem kritērijiem, izvērtējamais suns atzīts par socializētu un paklausīgu, kā arī secināts, ka suns nav bīstams (*lietas 43.?44. lapa*). Veikto pārbaudi un atzinumā norādītos faktus apliecina videoieraksti (*lietas 73. lapa*), un atzinuma secinājumu korektumu neapšauba ne dienests, ne pieteicēja.

Visbeidzot, dienests lēmumā atsaucies arī uz vispārīgu Sibīrijas haskiju šķirnes raksturojumu, kurā norādīts uz šīs šķirnes suņu mednieku instinktu un iespējamu agresiju pret mazākiem dzīvniekiem. Secinājumus par to dienests izdarījis no diviem avotiem – suņu uzvedības pētnieču Templas Grendinas un Keterinas Džonsones grāmatas „Kā saprast dzīvniekus" un kinoloģes, Latvijas Kinoloģiskās federācijas prezidentes Vijas Ključnieces teiktā atspoguļojumu publikācijā tīmekļa vietnē *www.la.lv*.

Izvērtējot šos apstākļus, dienests atzinis, ka, neskatoties uz komisijas atzinumu, ka izvērtējamais suns nav atzīstams par bīstamu, ņemot vērā administratīvajā procesā par suņa bīstamības izvērtēšanu iegūtos pierādījumus un Sibīrijas haskija šķirnes suņu raksturojumu, suņa darbībā ir novērojamas iezīmes, kuras var radīt draudus sabiedrībai un citiem dzīvniekiem, un izvērtējamā suņa uzvedība ir neparedzama. Tātad dienests pamatojis lēmumu ar izvērtēšanas procesā iegūtajiem pierādījumiem, šķirnes raksturojumu un apstākli, ka izvērtējamā suņa uzvedība ir neparedzama. Savukārt vērtējot lēmuma samērīgumu, dienests norādījis, ka sabiedrības un citu dzīvnieku veselība un dzīvība nav jāpakļauj riskam, un sabiedrība kopumā un nākotnes perspektīvā būs lielāki ieguvēji, ja izvērtējamais suns tiks atzīts par bīstamu.

[7] Ievērojot, ka lieta ierosināta par administratīvā akta atcelšanu, tiesai jāpārbauda lēmuma pamatojums, proti, vai lēmumā pietiekami pamatots adresātam noteiktais pienākums.

Administratīvā procesa likuma 67. panta otrās daļas 6. punkts noteic, ka administratīvajā aktā norādāms tā pamatojums, it sevišķi ietverot lietderības apsvērumus. Pieņemtā lēmuma pamatojuma trūkums, ja iestādei ir bijusi rīcības brīvība, var būt pamats nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanai, ja no lēmuma nevar secināt, ka pamatojums attaisno personai uzlikto pienākumu (*sal. Briede J. 67. panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 671. lpp.*).

Nav šaubu, ka piemērojamā tiesiskā regulējuma mērķis ir aizsargāt citas personas vai citus dzīvniekus no bīstama suņa darbību iespējamām negatīvām sekām, tostarp preventīvi. Vienlaikus lēmumam jābūt pietiekami izsvērtam, jo suņa atzīšana par bīstamu rada virkni tiesisku seku suņa īpašniekam, kā arī noteiktos gadījumos var novest pie suņa eitanāzijas bez atkārtotas pārbaudes veikšanas (Noteikumu 36. punkts), tādējādi lēmuma saturs apsverams arī saistībā ar Dzīvnieku aizsardzības likuma ievaddaļā noteikto aizliegumu bez pamatota iemesla kaitēt dzīvniekam.

Izvērtējot lēmumā norādīto, tiesa turpmāk norādīto apsvērumu dēļ nesaskata pietiekamu pamatojumu suņa atzīšanai par bīstamu un no tā izrietošo seku piemērošanai.

[8] Kā jau norādīts, kāds no Noteikumu 5. punktā paredzētajiem gadījumiem ir pamats tālākas suņa pārbaudes veikšanai, bet pats par sevi nav pietiekams (automātisks) apstāklis, lai, neņemot vērā citus apsvērumus, suni atzītu par bīstamu. Pretējā gadījumā komisijas veiktā pārbaude zaudē jēgu, taču atbilstoši tiesību normām tā veicama arī gadījumā, ja konstatēts suņa uzbrukums cilvēkam vai dzīvniekam. Tāpat dienestam jānovērtē, vai nav iestājies kāds no Noteikumu 21. punktā norādītajiem pamatiem, kad suns arī uzbrukuma gadījumā nav atzīstams par bīstamu, turklāt tiesa no Noteikumu kopējā rakstura nesaskata, ka 21. punktā minētie pamati būtu izsmeļoši, proti, suni var neatzīt par bīstamu arī citu apsvērumu dēļ, piemēram, konstatējot uzbrukuma gadījuma raksturu. Tādēļ uzbrukuma fakts, raksturs un sekas var tikt ņemtas vērā suņa bīstamības novērtēšanā, tomēr uzbrukums automātiski nenoved pie suņa atzīšanas par bīstamu, un, lai izslēgtu uzbrukuma gadījuma raksturu, dienestam veicams plašāks apstākļu novērtējums.

Konkrētajā gadījumā dienests lēmumā atspoguļojis uzbrukuma faktu un sekas, taču nav argumentējis, ka saistībā ar to pastāvētu apstākļi, kas norādītu, ka suņa atzīšana par bīstamu ir vienīgais samērīgais izvērtēšanas rezultāts. Vienīgais uzbrukuma apstāklis, kas nav Noteikumu 5.2. apakšpunktā noteikto pazīmju fiksēšana un kuru netieši var ielasīt lēmuma pamatojumā, ir tas, ka izvērtējamais suns uzbrukuma laikā atradās ārpus īpašnieces teritorijas (*lēmuma 4. lapas pēdējais teikums*), taču arī attiecībā uz šo apstākli dienests nav sniedzis skaidru novērtējumu. Turklāt šāds apstāklis neraksturo suni, bet gan tā īpašnieka attieksmi, kā arī tas ir viegli novēršams, suņa īpašniekam rūpīgāk nodrošinot suņa patvarīgu neizkļūšanu no teritorijas.

Tādējādi uzbrukuma fakts, nenorādot uz īpašiem tā apstākļiem, pats par sevi nav pietiekams pamats atzīt suni par bīstamu.

[9] Komisijas atzinums nepamato saturiski pretējo dienesta lēmumu. Tieši pretēji, profesionāļu atzinums, kas norāda uz suņa stabilu psihi, socializāciju un paklausību īpašniekam, nevar tikt ignorēts un dienestam būtu jāsniedz nopietni argumenti, kādēļ tomēr pieņemams saturiski pretējs lēmums.

Tiesa ņem vērā, ka pārbaude notikusi atbilstoši Noteikumos noteiktajai kārtībai, tostarp pārbaudot suņa reakciju gan uz nepazīstamu cilvēku, gan nepazīstamu suni un tā nemainās neatkarīgi no tā, vai suņa īpašniece atrodas vai neatrodas līdzās. Dienests nav argumentējis, ka pārbaude kāda iemesla dēļ neatspoguļotu patiesās suņa reakcijas vai ka pastāvētu apstākļi, kādēļ citās situācijās suņa reakcija un uzvedība varētu būtiski atšķirties. Tiesa ņem vērā, ka pārbaudē izmantotais svešais suns bija izmērā līdzīgs izvērtējamajam sunim, bet uzbrukumā cietušais suns bija mazāks, taču no Noteikumiem neizriet, ka suņa pārbaudes laikā būtu jāveic šāda veida pielāgojumi, un arī dienests nav pamatojis lēmumu ar šādu iebildi.

[10] Tiesību normas neierobežo dienestu papildus komisijas atzinumam ņemt vērā arī citus apstākļus, tostarp arī citu lietpratēju speciālajā literatūrā paustu viedokli (*Administratīvā procesa likuma 67. panta piektā daļa*). Vienlaikus, atsaucoties uz šādu viedokli, dienestam jābūt pārliecībai par izmantoto secinājumu nozīmi lietā, lietpratēja profesionalitāti, neitralitāti un citiem viedokļa sniegšanas apstākļiem, kas var ietekmēt viedokļa saturu.

Konkrētajā gadījumā dienests atsaucies uz Sibīrijas haskiju suņu šķirnes raksturojumu. Pirmkārt, ņemams vērā, ka suņa šķirne pati par sevi nevar būt pamats konkrēta tās pārstāvja atzīšanai par bīstamu. Tiesību normas Latvijas Republikā neaizliedz noteiktu suņu šķirņu turēšanu, bet gan nepieciešamības gadījumā paredz individualizētu konkrēta suņa bīstamības novērtējumu, izmantojot noteiktus kritērijus. Otrkārt, šādam šķirnes raksturojumam, lai to pat kā papildus apstākli izmantotu argumentācijā kopsakarā ar citiem apstākļiem, būtu jābūt pietiekami pārliecinošam un neitrālam. Konkrētajā lēmumā izmantotie avoti rada šaubas par atziņu atbilstību šiem principiem.

Dienests atsaucies uz grāmatā („Kā saprast dzīvniekus", Templa Grendina, Keterina Džonsone, Zvaigzne ABC, 2008) norādītajām suņu pētnieku atziņām. Iepazīstoties ar tīmeklī publiski pieejamo informāciju, tiesa konstatē, ka grāmata (oriģinālnosaukums: „*Animals in Translation: Using the Mysteries of Autism to Decode Animal Behavior*") ir populārzinātniska rakstura, un tajā dzīvnieku uzvedība aplūkota autisma pētniecības kontekstā (piemēram, apraksts grāmatu pārdošanas vietnēs *https://www.amazon.com, https://www.goodreads.com*). Šie apstākļi nenozīmē, ka izmantotie secinājumi, kuri ir vispārīga rakstura, būtu kļūdaini, tomēr literatūras raksturs neļauj tajā pausto vērtēt kā zinātnes atziņas.

Savukārt kinoloģes viedoklis, kas vispārīgi varētu tikt vērtēts kā profesionāls lietpratēja viedoklis, ja tas būtu sniegts atbilstošā formā, iegūts no publikācijas tīmekļa vietnē *www.la.lv*. Iepazīstoties ar šo publikāciju (*https://www.la.lv/piezvanija-kaimini-un-teica-ka-musu-suni-metajas-uz-ielas-asinu-pelke-garkalnes-novada-gaisa-dienas-laika-norisinas-baisi-notikumi*), tiesa konstatē, ka kinoloģes viedoklis atspoguļots citas autores publikācijā un no tās nav secināms, kādos apstākļos iegūts šis viedoklis (piemēram, vai tas sniegts kā intervija tieši konkrētās publikācijas sagatavošanai vai iegūts no cita avota). Arī lēmumā nav atspoguļots, ka dienests būtu pārbaudījis šo apstākli. Turklāt viens no minētās publikācijas objektiem ir tieši izskatāmajā lietā notikušais izvērtējamā suņa uzbrukums cietušajam sunim, tādēļ informācijas trūkums par apstākļiem, kādos iegūts viedoklis, rada papildus bažas par faktu izklāsta un uz tā pamata sniegtā viedokļa pietiekamu neitralitāti.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka šie viedokļi nav vērtējami kā tādi, kas sniegtu pārliecinošu un neitrālu suņu šķirnes iezīmju raksturojumu, turklāt šķirnes raksturojums, kas tikai pastarpināti attiecas uz konkrēto suni, jebkurā gadījumā varētu būt vienīgi papildu apstāklis, nevis galvenais arguments lēmumā. Ņemams vērā, ka konkrētais suns atbilstoši speciālā un profesionālā komisijas pārbaudē konstatētajam, ir socializēts, paklausīgs un ar stabilu psihi, un šādus secinājumus nevar atspēkot vispārīgs šķirnes raksturojums. Tostarp tas, ka uzbrukums mazākam dzīvniekam ir raksturīgs suņa šķirnei, un uzbrukums ir noticis, var norādīt uz potenciālu risku, tomēr tiesību normas paredz konkrēta suņa individualizētu novērtējumu. Šajā kontekstā dienests nav sniedzis nekādu vērtējumu lietas materiālos esošajām ziņām, ka izvērtējamais suns nav vienīgais pieteicējas mājdzīvnieks, jo pieteicējai tajā pašā adresē bez otra haskiju šķirnes suņa ir arī mazāks dzīvnieks – kaķis (dienesta veiktais pārbaudes protokols *lietas 60.-64. lapa*).

[11] Visbeidzot tiesa neatrod pamatojumu dienesta secinājumam, ka suņa uzvedība ir neparedzama. Nav šaubu, ka vispārīgi neparedzams var būt jebkurš dzīvnieks, tomēr tas nav pamats jebkura suņa atzīšanai par bīstamu. No lēmuma satura, atskaitot dienesta jau vērā ņemto uzbrukuma faktu,

neizriet tādas ziņas, kas liecinātu, ka izvērtējamais suns ir vairāk neparedzams kā citi. Ņemams vērā, ka attiecībā uz otru pieteicējas suni, kurš arī ir Sibīrijas haskija šķirnes, bijis klāt uzbrukumā (bet nav tieši piedalījies tajā) un komisijas vērtējumā arī nav atzīstams par bīstamu (*lietas 41.-42. lapa*), būtu attiecināma lielākā daļa dienesta argumentu (arī uz šo suni attiecināms šķirnes raksturojums, suns vispārīgi var rīkoties neparedzami), tomēr dienesta secinājumi attiecībā uz šo suni ir būtiski atšķirīgi, proti, suns nav atzīts par bīstamu. Tiesa ņem vērā, ka viens no apstākļiem, kas varētu netieši norādīt uz lielāku konkrētā suņa neparedzamību, var būt suņa mazais vecums (uzbrukuma brīdī 11 mēneši). Tomēr dienests nav atsaucies uz šādu apstākli, kā arī tas sava pārejošā rakstura dēļ nevarētu būt pamats preventīvai suņa atzīšanai par bīstamu.

[12] Apkopojot minēto, secināms, ka dienesta lēmums balstīts uz uzbrukuma faktu un tajā nav argumentēts, kādēļ nav ņemams vērā pretējs komisijas atzinums un citi tiesas norādītie apstākļi, savukārt lēmumā norādītās lietpratēju atziņas nav vērtējamas kā speciālajā literatūrā paustas atziņas un nav izmantojamas lēmuma argumentācijā. Līdz ar to dienesta norādītie argumenti nepietiekami pamato pieņemto lēmumu par suņa /suns A/ atzīšanu par bīstamu, tādēļ lēmums šajā daļā atzīstams par prettiesisku un ir atceļams. Šādos apstākļos nav lietderīgs pārējo pieteicējas argumentu tālāks izvērtējums.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 246.-251. pantu, 282. panta 4. punktu, 283. pantu, 289.-291. pantu un 316. panta pirmo daļu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. A/ pieteikumu un ar pieņemšanas dienu atcelt Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora 2021. gada 11. janvāra lēmumu Nr. 1.1.-14.4/21/39 **daļā**, ar kuru par bīstamu atzīts suns /suns A/ (mikroshēmas/numurs/).

Izbeigt tiesvedību pārējā daļā.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. A/ samaksāto valsts nodevu 30 *euro*.

Spriedumu un tajā ietverto lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā. Spriedumā ietverto lēmumu var pārsūdzēt arī atsevišķi, sprieduma pārsūdzēšanas termiņā un kārtībā iesniedzot blakus sūdzību.

Tiesnese S. Kuškina